

PSIHOPROFILAXIA PRIMARĂ SPECIFICĂ TULBURĂRILOR PSIHICE LA COPIL ȘI ADOLESCENT, CATEGORII DE COPII CU RISC CRESCUT

*Primary specific psychoprophilaxy in child and adolescent;
category of children with high risk*

Prof. Dr. Ștefan Milea

Membre titular al Academiei de Științe Medicale

Volumul II al lucrării „Psihoprofilaxia primară specifică a tulburărilor psihice la copil și adolescent; categorii de copii cu risc crescut” reprezintă o completare firească și necesară a primului volum apărut anterior.

De această dată, autorul pune accentul pe categoriile de copii cu risc și pe rolul familiei de partener avizat al echipei de intervenție preventivă.

Autorul are în vedere actualii și viitorii părinți, pe cei aflați în avanposturile asistenței medicale și ai protecției copilului (medicii de medicină generală și de familie, psihologi, medici școlari și de alte specialități medicale), pe educatori și personalul din învățământul universitar și postuniversitar și nu în ultimul rând pe managerii din domeniul sănătății publice, planificării familiale, educaționale, economice și sociale, pe politicienii și specialiștii în proiectarea viitorului, datori să cunoască factorii care amenință sănătatea viitoarelor generații, să planifice și să asigure dezvoltarea societății și resursele necesare, astfel încât să se țină seama de nevoia stringentă a protejării calității vieții tuturor membrilor săi.

Autorul pune accentul pe categoriile de copii și adolescenți cu risc crescut pentru apariția de tulburări, consecință a disfuncțiilor neuro-psihologice.

În prima parte a volumului sunt prezentate noțiunile de bază ale domeniului, între care sunt de semnalat criteriile privind stabilirea priorităților în cadrul cărora sunt de notat cele privind categoriile de copii cu risc crescut pentru sănătatea psihică. Se subliniază faptul că manifestările clinice, consecință a tulburărilor neuropshio-biologice, sunt nu numai psihice, ci și somatice, neurologice, endocrine și senzoriale.

Autorul subliniază în capitolul 1 opinia privind necesitatea includerii în sfera PPS (*psihoprofilaxia primară specifică*) nu doar a simptomelor clinice manifeste, ci și a suferinței psihice, adesea bine disimulată, care le precedă, de regulă, cu foarte mult timp înaintea instalării lor, chiar și la cazuri în care factorii protectori naturali sunt suficient de eficienți încât reușesc singuri să temporizeze apariția bolii.

În cazul categoriilor de copii și adolescenți cu risc crescut, PPS își propune creșterea calității vieții, ceea ce înseamnă cu mult mai mult decât limitarea sa doar la păstrarea sănătății mentale.

Autorul evidențiază faptul că și copiii abandonați, abuzați, neglijați, maltratați sau chiar cei înfiați care au reușit să treacă peste drama lor existențială fără să devină cazuri clinice, rămân vulnerabili, fiind profund marcați de traumele psihice cărora au fost nevoiți să le facă față în tăcere.

Toți acești copii ar fi suferit mai puțin și ar fi avut o copilărie mai fericită dacă ar fi putut beneficia de asistență psihoprofilactică.

Astfel, PPS la copil și adolescent devine mai eficientă și mai convingătoare, dar, mai ales, oferă posibilitatea de a fi echivalentă cu dreptul la copilărie (Ștefan Milea, 2009).

În prima parte a lucrării este de reținut în special capitolul 5 – părinții în fața copilului cu risc crescut pentru sănătatea psihică, a reacțiilor și rolului lor multiplu în cadrul demersului psihoprofilactic – toate acestea înscrise în conceptul ideal de partener avizat și egal al echipei terapeutice.

Partea a doua a lucrării este rezervată descrierii principalelor categorii de copii cu risc crescut pentru tulburări și suferință psihică:

- copilul maltratat (abuzat sau neglijat);
- minorul abuzat sexual;
- copiii fără tulburări psihice clinic manifeste, dar cu antecedente și/sau semne clinice ce traduc o suferință cerebrală;
- copiii cu părinți cu afecțiuni somatice de lungă durată;
- copilul mamei cu depresie sau psihoză post-partum;
- copilul adoptat;
- copilul crescut de mic de bunici;
- copilul familiei monoparentale;
- copilul unora din formele actuale de familie (familia la dispoziția copiilor; familia nucleară sau limitată la părinți și copii; familia recompensă – după recăsătoria unui părinte; familia compusă din părinți necăsătoriți; familia cu părinți de același sex);
- copilul victimă a dezastrelor sau catastrofelor naturale.

La fiecare dintre categoriile de copii cu risc crescut pentru tulburări și suferință psihică se prezintă: măsurile adecvate de psihoprofilaxie primară specifice (PPS).

Riscul crescut al acestor categorii de copii nu înseamnă o certitudine a apariției unei suferințe psihice, ci numai o amenințare care nu trebuie ignorată și care poate fi pe deplin evitată. (Ștefan Milea, 2009)

Autorul consideră categoriile de copii cu risc crescut ca beneficiind de PPS; din nefericire, multe dintre mijloacele de psihoprofilaxie primară specifică în țara noastră sunt mai mult deziderate decât fapte de zi cu zi.

În concluzie: o lucrare de ținută, ce abordează o temă de maximă importanță pentru practica pediatrică, utilă în special aceluia care are responsabilitate în domeniul sănătății mentale a tinerei generații și a viitorului lor ca adulți.

Alese felicitări autorului, Prof. Dr. Ștefan Milea, șeful psihiatriei pediatrice din România.

Prof. Dr. Valeriu Popescu